

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **J. Z.**, zast. Mgr. Danielem Procházkou, advokátem se sídlem Božetěchova 9, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2006, č. j. KUOK 50535/2006, sp. zn. KÚOK/45733/2006/OSV-DS/481/SSP-79,80,81, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 3. 2008, č. j. 38 Cad 35/2006 - 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci žalobce Mgr. Danielu Procházkovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1904 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 18. 3. 2008, č. j. 38 Cad 35/2006 - 22 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2006, č. j. KUOK 50535/2006, sp. zn. KÚOK/45733/2006/OSV-DS/481/SSP-79,80,81. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti třem rozhodnutím Úřadu práce v Olomouci, odboru státní sociální podpory (dále jen „úřad práce“) ze dne 24. 3. 2006, čj. 9/6/OLE-1, 1097/6/OLE-1/4 a 1098/6/OLE-1/4, jimiž byly zamítnuty a žádost stěžovatele o přiznání dávky státní sociální podpory – příspěvku na bydlení za období od 1. 10. 2005 do 30. 11. 2005, za období od 1. 12. 2005 do 31. 12. 2005 a za období od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006, mj. s odůvodněním, že nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže rozhodný příjem v rodině

je nižší než částka součinu životního minima rodiny a koeficientu 1,6 , čemuž tak však v posuzovaném případě nebylo.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatel uvedl, že žalobu podává ze stejných právních důvodů jako u žaloby zn. 38 Cad 4/2006, ze dne 26. 1. 2006. V doplnění žaloby na výzvu soudu zejména uvedl, že jako osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“) spatřuje v posuzování příjmů těchto osob pro účely přiznání nároku na příspěvek na bydlení diskriminační postup, neboť u OSVČ se nepřihlíží ke skutečné výši příjmů, ale za příjem je považována fiktivní částka (stanovená na příslušný rok vyhláškou), která činí 50 % průměrné mzdy – v době podání žádostí to bylo za rozhodná období 9000 Kč měsíčně. Jeho příjem za rozhodná období byl však nulový (ztráta při činnosti OSVČ), a částka jeho skutečného měsíčního příjmu takto byla menší než 1,6 násobek životního minima, takže z pohledu této podmínky by nárok na příspěvek měl. Stěžovatel dále konstatoval, že ustanovení zákona upravující minimální příjem OSVČ považuje za protiústavní. Proto navrhl, aby krajský soud vyčkal, zda Ústavní soud přijme jeho ústavní stížnost v téže věci, kterou hodlá v nejbližší době podat. Pokud by Ústavní soud jeho stížnost nepřijal, pak navrhl, aby krajský soud využil možnosti předložit Ústavnímu soudu návrh k přezkoumání ústavnosti zmiňovaných zákonů. Za předpokladu, že nález Ústavního soudu ve věci bude pro stěžovatele příznivý, navrhl stěžovatel, aby krajský soud vydal rozsudek, že rozhodnutí žalovaného se zrušuje a stěžovateli se přiznává náhrada nákladů řízení.

O žalobě krajský soud rozhodl napadeným rozsudkem, kterým žalobu stěžovatele zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku uvedl, že z provedeného dokazování zjistil, že stěžovatel podal žádosti o příspěvek na bydlení a požádal o jeho přiznání za období od 1. 10. 2005 do 30. 11. 2005, od 1. 12. 2005 do 31. 12. 2005 a od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006. Stěžovateli nebyl přiznán příspěvek na bydlení rozhodnutími úřadu práce, protože nesplnil podmínky zákona. Žalovaný k podanému odvolání rozhodnutí potvrdil. Soud vzal z provedeného dokazování za zřejmé, že žalovaný nepochybil, když byla stěžovateli (žalobci) hodnocena částka 9000 Kč měsíčně, a to ve smyslu § 5 odst. 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře a sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 223/2005 Sb. V případě žalobce činilo za období od 1. 10. 2005 do 31. 12. 2005 životní minimum 4300 Kč a zmíněný příjem odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství byl 9000 Kč, což převyšuje součin zákonného koeficientu 1,60 a částky životního minima (6880 Kč) a za období od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006 činilo životní minimum 4420 Kč a zmíněný příjem odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství byl 9000 Kč, což převyšuje součin zákonného koeficientu 1,60 a částky životního minima (7072 Kč). Žalobce tak neměl nárok na přiznání dávky, příspěvku na bydlení. K námitce stěžovatele, že ve věci hodlá podat i ústavní stížnost, na výsledek jejíhož projednání Ústavním soudem má krajský soud vyčkat a přerušit za tím účelem řízení, krajský soud konstatoval, že k takovému postupu neshledal důvody, a ve věci rozhodl. Z uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel brojil proti napadenému rozsudku z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zároveň požádal o ustanovení zástupce pro toto řízení. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že napadený rozsudek byl vydán v rozporu s Ústavou ČR, konkrétně čl. 90 věta první, čl. 95 odst. 2, a Listinou základních práv a svobod, konkrétně čl. 1, čl. 4 a čl. 26 odst. 3 a čl. 30. Ustanovení § 5 odst. 1, 7 zákona o státní sociální podpoře pracuje podle stěžovatele s fiktivním příjmem, ačkoliv prokázané a nezpochybněné skutečnosti, na základě kterých nárok existuje, jsou naprosto odlišné, a takové ustanovení je proto protiústavní. Krajský soud měl podle názoru stěžovatele postupovat s ohledem na prejudiciální otázku souladnosti předmětných ustanovení zákona o státní sociální podpoře s ústavními

předpisy, kterou nebyl oprávněn řešit. Správní orgán i krajský soud nepostupovaly v řízení v souladu se zásadou materiální pravdy (skutkový stav nelze bez dalšího zjistit na základě fikce příjmů), a tímto postupem byla porušena i zásada volného hodnocení důkazů. Stěžovatel tak v postupu soudu spatřuje vady mající za následek nezákonné rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], jakož i nesprávné právní posouzení nároku vzhledem k ústavnosti dotčených právních předpisů [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Skutečný měsíční příjem stěžovatele byl nižší než 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství a činil (2659 Kč). Fiktivně nastavená hranice příjmů u OSVČ podle jeho názoru tak činí z takto postižených osob „občany druhé kategorie“. Stěžovatel se domnívá, že je diskriminován na svých právech z důvodu postavení OSVČ. Uvedl, že kvůli nepřiznání dávky musel rozprodat svůj majetek. Poukázal rovněž na evropský kontext nazírání na problematiku diskriminace. Proto navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, v němž uvedl, že trvá na tom, že prvoinstanční orgán i odvolací orgán při svém rozhodování postupovaly v souladu platnými právními předpisy, a dle jeho názoru nebyla v žádném případě porušena zásada materiální pravdy. Dále uvedl, že systém dávek sociální podpory není určen k hrazení všech nákladů jednotlivých žadatelů, ale pouze přispívá v zákonem stanovených situacích. Napadený rozsudek považuje za správný a kasační stížnost pokládá za nedůvodnou. Z těchto důvodů navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti:

Dne 2. 1. 2006 stěžovatel podal úřadu práce žádost o příspěvek na bydlení za období od 1. 10. 2005 do 30. 11. 2005, a dne 27. 2. 2006 potom podal obdobné žádosti za období od 1. 12. 2005 do 31. 12. 2005 a od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006. K těmto žádostem přiložil vyplněné tiskopisy „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“ ze dne, jímž dokládal své příjmy za vždy předcházející kalendářní čtvrtletí. Z jejich obsahu je zřejmé, že stěžovatel vykonával ve všech třech měsících uvedeného kalendářního čtvrtletí samostatnou výdělečnou činnost jako činnost hlavní. Kopii výpisu z listu vlastnictví stěžovatel rovněž doložil vlastnické právo k domu na parcele č. 521/4 v kat. území Dolany u Olomouce, který je dle zápisu užíván k bydlení.

Úřad práce svými rozhodnutími ze dne 24. 3. 2006, čj. 9/6/OLE-1, 1097/6/OLE-1/4 a 1098/6/OLE-1/4 zamítl žádosti stěžovatele o přiznání dávky státní sociální podpory – příspěvku na bydlení za uvedená období, s odůvodněním, že doložený měsíční průměr jeho příjmů za rozhodná období činí 9000 Kč a převyšuje tak součin zákonného koeficientu 1,60 a částky jeho životního minima, která činila za období od 1. 10. 2005 do 31. 12. 2005 částku 4300 Kč (tj. 6880 Kč po vynásobení tímto koeficientem), a za období od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006 částku 4420 Kč (tj. 7072 Kč po vynásobení tímto koeficientem). Nárok na dávky tedy nevznikl.

Na základě stěžovatelem podaného odvolání žalovaný společně přezkoumal uvedená tři rozhodnutí úřadu práce. Rozhodnutím ze dne 11. 5. 2006 žalovaný odvolání zamítl a napadená rozhodnutí úřadu práce potvrdil. V odůvodnění žalovaný vyložil ustanovení § 24 zákona o státní sociální podpoře, podle něhož má nárok na příspěvek na bydlení vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže rozhodný příjem v rodině je nižší než částka součinu životního minima rodiny a koeficientu 1,60 (pozn. – výše koeficientu k datu rozhodnutí žalovaného). Dále uvedl, že za příjem z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti se považuje pro účely zákona o státní sociální podpoře, s výjimkou osob, které vykonávají činnost, která se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost podle zvláštního právního předpisu a s výjimkou osob, jejichž činnost se nepovažuje podle zvláštního právního předpisu

za činnost osob samostatně výdělečně činných proto, že tuto činnost nevykonávají soustavně, měsíčně nejméně částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok, předcházející období od 1. 7. do 30. 6. následujícího kalendářního roku, na které se sociální příplatek a příspěvek na bydlení přiznává (§ 5 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře). Žalovaný dále citoval sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 233/2005 Sb., kterým se vyhláší pro účely státní sociální podpory a sociální potřeby částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok 2004, podle něhož je touto částkou 9000 Kč. Žalovaný konstatoval, že příjmy stěžovatele za posuzované 3. a 4. čtvrtletí roku 2005 činily celkem 27 000 Kč za čtvrtletí, neboť byly tvořeny trojnásobkem částky 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok 2004. Žalovaný dále uvedl, že skutečné příjmy stěžovatele za období roku 2004 činily dle potvrzení finančního úřadu 31 905 Kč, tato částka byla nižší než částka stanovená v § 5 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře, tj. než 9000 Kč. Žalovaný uzavřel, že bylo rozhodnuto v souladu se zákonem o státní sociální podpoře, a stejně tak i s Listinou základních práv a svobod. K tomu žalovaný uvedl, že meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou upraveny pouze zákonem, zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky, při používání ustanovení o mezích základních práva svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že **kasační stížnost není důvodná.**

Nejprve je třeba vyložit obecný význam stěžovatelem namítaných vad napadeného rozsudku. Stěžovatel namítl v první řadě vady vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. První, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve pojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Konečně posledně jmenovaný důvod, tedy že se jedná nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Druhým namítaným důvodem je nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. To může spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný

právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován.

V posuzované věci je tedy třeba zhodnotit, zda krajský soud neposoudil při svém rozhodování právní základ věci nesprávně. Právní úprava poskytování dávek státní sociální podpory poskytovaných v závislosti na příjmu obsažená v zákoně o státní sociální podpoře byla novelizována zákonem č. 453/2003 Sb. s účinností od 1. 7. 2004, kterým byla na základě změny tohoto zákona zavedena fiktivní minimální hranice rozhodného příjmu OSVČ v podobě, v jaké byla v posuzované věci aplikována. Podle příslušných ustanovení zákona o státní sociální podpoře ve znění platném a účinném v době rozhodování úřadu práce o rozhodném příjmu platila následující úprava:

§ 5 odst. 1 písm.a) bod 2 (část věty před středníkem):

(1) Za příjem se pro účely stanovení rozhodného příjmu považují

2. příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti uvedené v § 7 odst. 1 a 2 zákona o daních z příjmů, a jde-li o uvedené příjmy podléhající dani z příjmů stanovené paušální částkou, předpokládaný příjem, **nejméně však částka stanovená v odstavci 7;**

§ 5 odst. 5:

(5) Je-li rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, kalendářní čtvrtletí [§ 6 písm. b)] a v tomto rozhodném období osoba podle svého prohlášení vykonávala činnost, z níž má příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) bodu 2, započítává se jako příjem z této činnosti do rozhodného příjmu částka odpovídající

a) měsíčnímu průměru stanovenému z příjmů z uvedené činnosti za kalendářní rok, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá počátek období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku, na které se dávka přiznává (§ 51),

b) měsíčnímu průměru stanovenému z příjmů z uvedené činnosti za období zahrnuté do daňového přiznání za kalendářní rok, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá počátek období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku, na které se dávka přiznává (§ 51), došlo-li ke změně účtování v kalendářním roce na účtování v hospodářském roce a naopak podle § 7 odst. 14 zákona o daních z příjmů, nebo

c) jedné dvanáctině příjmů, jde-li o příjmy podléhající dani z příjmů stanovenou paušální částkou, ze kterých byla v kalendářním roce, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá počátek období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku (§ 51), stanovena daň paušální částkou podle § 7a zákona o daních z příjmů,

nejméně však částka uvedená v odstavci 7; měsíční průměr podle písmen a) a b) se stanoví za kalendářní měsíce, v nichž osoba vykonávala alespoň po část kalendářního měsíce činnost, z níž měla příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) bodu 2. Obdobně se postupuje, má-li osoba příjmy uvedené v § 4 odst. 1 písm. e) zákona o daních z příjmů.

§ 5 odst. 7:

(7) Za příjem uvedený v odstavci 1 písm. a) bodu 2 se považuje pro účely tohoto zákona, s výjimkou osob, které vykonávají činnost, která se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost podle zvláštního právního předpisu,³⁸⁾ a s výjimkou osob, jejichž činnost se nepovažuje podle zvláštního právního předpisu³⁸⁾ za činnost osob samostatně výdělečně činných proto, že tuto činnost nevykonávají soustavně, měsíčně nejméně částka odpovídající **50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok,**

a) za který se zjišťuje rozhodný příjem, je-li rozhodným obdobím kalendářní rok,

b) předcházející období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku, na které se sociální příspěvek a příspěvek na bydlení přiznává; to platí i přiznávají-li se v rámci tohoto období na dobu kratší (§ 51 odst. 2).

Částku uvedenou v předchozí větě vyhláší Ministerstvo práce a sociálních věcí ve Sbírce zákonů sdělením podle průměrné mzdy v národním hospodářství vyhlášené Českým statistickým úřadem s tím, že tuto částku zaokrouhluje na celé stokoruny dolů.

Sdělením MPSV č. 233/2005 Sb. byla s platností od 26. 5. 2004 vyhlášena za tuto částku pro účely státní sociální podpory a sociální potřeby za kalendářní rok 2004 částka 9000 Kč měsíčně.

Nejvyšší správní soud se ve své předchozí judikatuře již několikrát vyjádřil obecně k tomuto institutu, přičemž jeho právní názor vycházel i z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu ČR, přičemž doposud nedoznal žádných změn (viz blíže rozsudek ze dne 23. 10. 2003, č. j. 5 A 74/2000 - 37, publ. pod č. 233/2004 Sb. NSS). Obecně Nejvyšší správní soud zaujímá názor, že rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007 – 72, přístupný na www.nssoud.cz). Výkladem citovaných ustanovení zákona o státní sociální podpoře je třeba dospět k závěru, že příjem osoby samostatně výdělečně činné byl podle tehdy platné a účinné právní úpravy vymezen minimální výší odvozenou od částky stanovené 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok. Pokud tedy byla skutečná výše příjmu stěžovatele nižší, nemohly úřad práce, žalovaný ani krajský soud pro posouzení nároku na tuto dávku použít skutečný příjem stěžovatele, i když ho řádně doložil, nýbrž zákonný institut fiktivního minimálního příjmu upravený v ustanovení § 5 odst. 5 a 7 zákona o státní sociální podpoře. Aplikace takové právní fikce, kterou zde zákon upřednostňuje, nemůže být ani v rozporu se zásadou zjišťování materiální pravdy, neboť tam, kde se uplatní přednostně fikce (srov. zákonnou dikci „nejméně však...“), logicky není místo pro skutečnosti zjištěné dokazováním skutkového stavu, které fikce tímto způsobem nahrazuje.

K argumentům stěžovatele, že prostřednictvím aplikace předmětné fikce příjmu u OSVČ jsou porušována některá ustanovení Listiny, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Čl. 1 a čl. 4 odst. 3 upravují zásadu rovnosti (nediskriminace) občanů vzhledem k základním právům, která jsou jim Listinou přiznávána (rovnost v důstojnosti a právech), jakož i v rovném postavení občanů z hlediska zákonných omezení základních práv. Čl. 26 odst. 3 upravuje právo na práci a právo na hmotné zajištění osob, které práci nemohou bez své viny vykonávat. Nejvyšší správní soud se již dříve vyjádřil v tom směru, že nespátříje žádný rozpor mezi citovanými ústavními právy žadatelů o dávky státní sociální podpory a institutem minimálního příjmu OSVČ upraveným ustanoveními § 5 odst. 5 a § 5 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře. V souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu lze konstatovat, že právo na rovnost v právech (zákaz diskriminace) není absolutním zákazem rozlišování mezi jednotlivými skupinami adresátů základních práv, nýbrž zákazem nedůvodného rozlišování mezi těmito adresáty. V případě, že existují „objektivní a rozumné“ důvody, proč odlišovat skupinu osob samostatně výdělečně činných od jiných příjmových skupin osob (zejména osob závisle výdělečně činných), nelze považovat takovou legislativní úpravu za neústavní (k tomu blíže citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 5 A 74/2000 - 37, publ. pod č. 233/2004 Sb. NSS).

Podle ustanovení § 1 zákona o státní sociální podpoře se státní sociální podpora ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu, což je i případ příspěvku na bydlení. Výše příjmu žadatele je zde legitimním kritériem, jímž je stanoven okruh osob splňujících podmínky nároku na tuto dávku. Dávky státní sociální podpory obecně nejsou dávkami zajišťujícími osoby, které nemohou vykonávat bez své viny práci. Konkrétně, příspěvek na bydlení je dávkou, jejímž účelem je poskytnout rodinám finanční pomoc na úhradu nákladů na bydlení. Nárok na tuto dávku byl hmotněprávně vymezen podmínkami vlastnictví nebo nájemním vztahem k bytu, v němž je žadatel hlášen k trvalému pobytu, a rozhodném příjmu v rodině nižším než částka součinu životního minima rodiny a koeficientu 1,60 (§ 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře). Z toho důvodu ani čl. 26 odst. 3 Listiny svým rozsahem danou problematiku nepokrývá. Konečně, stěžovatelem namítaný čl. 30 odst. 2 Listiny je ustanovením garantujícím právo občanů České republiky na pomoc v hmotné nouzi k zajištění základních životních podmínek. Systém dávek státní sociální podpory ovšem primárně neslouží k realizaci tohoto sociálního práva, nýbrž spíše realizací povinnosti státu pomáhat rodinám s dětmi (čl. 32 odst. 5 Listiny), přičemž na úrovni zákonného provedení tohoto základního práva v systému státní sociální podpory se za rodinu považuje i jednotlivec. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud považuje ústavněprávní argumentaci stěžovatele jako nepřijatelnou a nepřesvědčivou. Z těchto důvodů krajský soud jednal správně, když nepostupoval podle ustanovení § 95 odst. 2 Ústavy ČR a nepředložil návrh Ústavnímu soudu ČR na zrušení předmětných ustanovení zákona o státní sociální podpoře. Z týchž důvodů tak ani v minulých obdobných věcech (viz k tomu rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 9. 2007, č. j. 4 Ads 109/2006 – 47, přístupný na www.nssoud.cz), ani v posuzované věci nečinil Nejvyšší správní soud.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stadiu řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných úředních povinností nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna ustanovenému zástupci stěžovatele Mgr. Danielu Procházkovi, advokátu, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 500 Kč podle § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 1600 Kč, tj. 304 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 1904 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu